

گفت و گوبا «محمدفؤاد صفاریان پور» کارگردان شکرستان عروسکی

در تکنیک از غربی ها عقیبیم، اما در محتوا بهترینیم!

■ فکر می کنید مجموعه عروسکی شکرستان هم می تواند مثل مجموعه کلاه قرمزی بدرخشد؟

این دو مجموعه از نظر زمان و هزینه با هم مقایسه نیستند. مجموعه شکرستان قرار است در ۷۰ قسمت ۴۵ دقیقه ای با بودجه ای محدود ساخته شود؛ در حالی که کلاه قرمزی در ۱۸ قسمت در طول یک سال، با داشتن زمانی مناسب برای خلق قصه ها و شخصیت ها بودجه بسیار مناسب ساخته می شود. تا به حال در تلویزیون، کار عروسکی با حجم شکرستان، تعداد زیاد قسمت و زمان طولانی و بودجه محدود ساخته نشده است. نقاط ضعف و قوت هر کدام از این آثار، باید مستقل از هم آنالیز و بررسی شود. در حال حاضر ما از نظر تکنیک و فرم در نقطه خیلی خوبی قرار گرفتیم. با وجود این که بخش نویسندگی قصه ها هم، نسبت به ابتدای کار پیشرفت بسیاری کرده، اما اگر بیشتر رویش کار کنیم، موفقیت مجموعه بیشتر خواهد شد.

■ شکرستان عروسکی تا کی ادامه دارد؟

طبق قرارداد ۸ سال، اما بستگی به گروه دارد که تا کجا همراهان باشند. ما داریم یک کار گروهی در زمانی طولانی را تمرین می کنیم. آیا این گروه در زمینه کار گروهی دوام خواهند آورد؟ آیا در زمان موفقیت، همه افراد جنبه و پذیرش درخشیدن را دارند؟ متأسفانه به طور معمول غرور، باعث ازهم پاشیده شدن گروه ها می شود. غرور، گریبان هر کدام از اعضای گروه را که بگیرد، دومینوی نابودی شروع به ریختن می کند. یک گروه خوب دارای بودجه و زمان مناسب، جنبه بالا، خلاقیت، دوستی و حال خوش درونی و انعکاس این حال خوب در کار برای خوب کردن حال مخاطب است.

کبی با محمدلقمانیان، صدایشه و عروسک گردان مجموعه شکرستان

متن قوی، راز موفقیت شکرستان است

محمدفؤاد صفاریان پور را بیشتر با اجراهایش در برنامه «آسمان شب» شبکه ۴ سیما به خاطر می آوریم اما او این بار با کارگردانی مجموعه عروسکی شکرستان که از شبکه نسیم پخش می شود مهمان خانه های ماست. گپ و گفت «زندگی سلام» با او، بین ضبط آیتم های شکرستان شکل گرفت. گفت وگویی در باره تجربه کارگردانی یک مجموعه موفق عروسکی.

■ اگر موافقت، صحبتتان را با تجربه کارگردانی شکرستان و بازخوردهایی که گرفتید، شروع کنیم.

من کارگردانی فصل یک «خندوانه» را به عهده داشتم و به واسطه تجربه مشترکی که با آقای فرحانی، تهیه کننده خندوانه داشتیم برای کارگردانی این سریال از من دعوت به همکاری شد پیشنهادشان را قبول کردم و کار شروع شد. راستش بزرگ ترین دغدغه من به عنوان کارگردان شکرستان، بعد از فیلمنامه، تبدیل فرم دوبعدی پویانمایی به فرم سه بعدی عروسکی بود. نگران بودم که نکند این فرم به دل مخاطب ننشیند. منتها سعی کردیم با کمک گرفتن از فرم و تکنیک درست، این تغییر منطقی باشد و خوشبختانه بازخورد خیلی خوبی از مردم گرفتیم.

■ به نظر تان محصولاتی مثل شکرستان پویانمایی یا عروسکی، می تواند جایگزین پویانمایی های خارجی باشند؟

راشتن نه، چون در عین حال که ما از نظر محتوا خیلی غنی هستیم، از نظر تکنیک و فرم در این حیطه خیلی عقیم و این واقعیت را باید پذیرفت. در حوزه کار عروسکی با وجود نایفه هایی مثل ایرج طهماسب، حمید جبلی، محمد بحرانی و... و از همه مهم تر فرهنگ سرپرست نویسندگان خندوانه و حسین پور، در مطرح ترین کار عروسکی ما وجود نایفه هایی مثل ایرج طهماسب، اما ادبیات سرزمین مان، از نظر محتوا جلو هستیم، اما به این خاطر که در این حوزه تقاضایی وجود نداشته و کاری انجام نشد و سرمایه گذاری صورت نگرفته، نیروهای متخصص بسیار کمی تربیت شدند. وقتی مسئولان تلویزیون، محبوبیت عروسک های مجموعه کلاه قرمزی یا جناب خان را دیدند و متوجه شدند عروسک ها چقدر می توانند تاثیرگذار باشند، روی پروژه عروسکی شکرستان، سرمایه گذاری کردند. این

چرا برنامه عروسکی «شکرستان» را ببینیم؟

شیرین مثل شکرستان

عروسکی تولید شده و از شبکه نسیم پخش می شود. مجموعه ای که به واسطه حضور عوامل خلاق، باتجربه و استفاده از فرهنگ و ادبیات غنی کشورمان، به یکی از جذاب ترین برنامه های تلویزیون، برای کودکان و بزرگسالان تبدیل شده. در پرونده امروز، نگاهی داریم به این مجموعه دوست داشتنی و طی گفت و گو با دو نفر از عوامل این مجموعه به بررسی مهم ترین دلایل موفقیت آن در میان عموم، می پردازیم و به دنبال پاسخ این سوال خواهیم بود که چرا تماشای این برنامه عروسکی به ظاهر کاذب، اهمیت زیادی دارد؟ با ما همراه باشید.

فهیمة مودن / حتما شما هم پویانمایی «شکرستان» را به خاطر دارید؛ برنامه ای به روش «کات اوت» یا کنار هم گذاشتن بریده های مقوا که بر اساس قصه های کهن، ضرب المثل ها و روایت های عامیانه شکل گرفته بود و به واسطه داستان های کنایی و عمیقش، در کنار کودکان، بزرگسالان را هم جذب می کرد و به خنده می انداخت. ماجراهای شیرین این مجموعه در شهری قدیمی به نام شکرستان می گذشت و مرحوم «مرتضی احمدی» با صدای گرم، گیرا و دلنشینش، راوی قصه های این شهر بود. پس از مدتی وقفه، پنج ماهی است که مجموعه شکرستان این بار با فرم

شکرستان عروسکی، محصول خلاقیت چه کسانی است؟

آزاده مویدی فرد (اسکندر) که ما او را با صدای عروسک «چرا» می شناسیم؛ محمد لقمانیان (وزیر) که هنرنمایی هایش را در عروسک گردانی «فامیل دور» شاهد بوده ایم؛ امیرسلطان احمدی (کیا) که «پسر عمه زای محبوب را عروسک گردانی کرده؛ بهادر مالکی (پادشاه) که صدایش بیش از هر عروسکی روی «فامیل دور» نشسته؛ هنگامه مفید (ننه قمر) که بچه های نسل قدیم او را با صدای «مادر بزرگ» خانه مادر بزرگ می شناسند؛ کاظم سیاحی (پهلول) که صدایشگی «جیگر» را برعهده داشته؛ نازنین بیاتی (رویا) که در فیلم های «در بند» و «مردن به وقت شهریور» بازی کرده؛ حسام محمودی (صفر) که در مردن به وقت شهریور همبازی بیاتی بوده؛ وحید نفر (مصادره) که

مجموعه عروسکی «شکرستان» که هم چنان در حال تولید و پخش از شبکه نسیم است، به کارگردانی «محمدفؤاد صفاریان پور» تهیه کنندگی «جواد فرحانی» ساخته شده است. اگر طرفدار برنامه های علمی مثل «راه شب» باشید، برادران دوقلوی صفاریان پور را می شناسید که مجری، کارگردان و تهیه کننده این برنامه بوده اند. اگر هم شبکه چهار را خیلی دنبال نمی کنید، اسم محمدفؤاد صفاریان پور را به عنوان تهیه کننده فصل اول و دوم هنری و جواد فرحانی را به عنوان تهیه کننده فصل اول و دوم دیده اید. شکرستان، روزهای یکشنبه، سه شنبه و جمعه، ساعت ۲۰:۳۰ روی آنتن می رود. در این مجموعه، عروسک گردان ها و صدایشه های مطرحی مشغول به فعالیت هستند؛ مثل

نگاهی به فرمول جذابیت شکرستان

۱- بهره گیری از عوامل کاربلد و حرفه ای / اگر به فهرست عوامل هر دو فصل

مجموعه نگاهی بیندازیم، واضح است که در انتخاب دست اندرکاران تلاش شده بهترین ها دور هم جمع شوند. در فهرست عوامل پویانمایی شکرستان، اسامی بزرگانی چون مرحوم «جلال ذوالفقون» (موسیقی) و مرحوم «مرتضی احمدی» (راوی) گواه این ادعاست. در شکرستان عروسکی هم، جمعی از صدایشگان و عروسک گردانان باتجربه حضور دارند که هر کدام حضور تاثیرگذار و موثقی در آثار درخشانی مثل «کلاه قرمزی» یا «شهر موش ها» داشته اند.

۲- استفاده از فضای داستان های کهن / در هر دو مجموعه شکرستان می توان

ردپای فرهنگ و سبک زندگی ایرانی را مشاهده کرد. شکرستان یک شهر خیالی است ولی در طراحی قصه ها تلاش شده از داستان های کهن، روایت های شفاهی عامیانه و ضرب المثل ها استفاده شود. اصالتی که در موسیقی، لهجه ها، طراحی صحنه و دکور، لباس و رنگ ها به واسطه استفاده از عناصر بومی دیده می شود، کار را دلنشین و دوست داشتنی کرده است. ننه قمر، پیرزنی با پشت خمیده و لهجه اصفهانی که قصه ها و شیطنه ها و متلک هایش، یادآور تصویر آشنای مادر بزرگ هاست؛ پادشاه با سیبل های برگشته و شخصیت هایی که لباس پوشیدن و حرف زدنشان، مرام و معرفت لات های قدیمی را تداعی می کند، همه از مصادیق این اشاره هاست.

۳- درونمایه طنز / ایده اصلی و اولیه شکرستان، استفاده از یک فرمول قدیمی طنزانه

است. در شکرستان با یک سرزمین خیالی و پر از اغراق روبه رویم؛ همان ناکجا آباد یا شهر هرتی که هیچ چیز و هیچ کس سرچایش نیست. استفاده از طنز موقعیت همراه با طنزهای کلامی در دیالوگ ها، خنده و شادی را برای مخاطب به همراه دارد.

۴- نقدی به شرایط روز جامعه / هر قسمت شکرستان قصه ای دارد که به طور

معمول راوی آن را آغاز می کند و شخصیت ها طبق نیاز قصه، در آن حضور دارند. قصه های شکرستان به طور معمول ساده، سراسر است و شیرین هستند اما به طور ضمنی یا غلو شده، نیم نگاهی به مسائل و آسیب های اجتماعی روز جامعه هم دارند. مثلا سختگیری های خواجه الماس و پیرپلاسی برای ازدواج فرزندان شان، اشاره به تجمل گرایی و چشم و همچشمی های رایج در جامعه دارد. یا سرباز شکرستانی که ۴۰ سال اضافه خدمت خورده و این اغراق بانمک، اشاره به چالش های خدمت سربازی از راه های دوزدن خدمت گرفته تا طولانی بودن دوره سربازی دارد.

گرفتن عروسک، کمک زیادی می کند.

■ کمی درباره شرایط صدایشگی عروسک ها، توضیح می دهید؟

صدایشه ها برای جان دادن به شخصیت ها، از تکنیک هایی مثل نفس گرفتن، بیان متفاوت و ریتم دادن به لحن استفاده می کنند. دوتوع صدایشه داریم؛ صدایشه هایی با صداهای خاص مثل دوبلور ها و صدایشه هایی که صداسازی می کنند. من از آن هایی هستم که موقع صدایشگی، تغییر کوچکی در صدایم ایجاد می کنم. به شکل معمول، صدایشگی عروسک با آشنایی با شخصیت و کارکرد عروسک شروع می شود و با دور خوانی متن ها و تمرین با دیگر عوامل ادامه می یابد و در نهایت، کار ضبط می شود.

■ از بین عروسک هایی که تا الان عروسک گردان و صدایشه آن ها بودید، کدام را بیشتر دوست دارید؟

در شکرستان، به «شاغلام» و «وزیر» علاقه زیادی دارم ولی انتخاب «فامیل دور» است. به شکل کلی، گروه شکرستان تلاش می کند لحظات قشنگ و کارکرد خوبی را برای مردم رقم بزند. از مخاطبان می خواهم با صبوری برنامه را دنبال کنند و پیگیر تفاوت های کیفی که از روز اول تا امروز در کار ایجاد شده، باشند.

محمد لقمانیان دانش آموخته رشته تئاتر و کارشناس ارشد کارگردانی است و در زمینه کارهای عروسکی تجربه زیادی دارد اما با عروسک گردانی شخصیت «فامیل دور» و صدایشگی «چه فامیل دور» در مجموعه «کلاه قرمزی» مطرح شد. لقمانیان در شکرستان علاوه بر عروسک گردانی، صدایشه «وزیر»، «خواجه الماس» و «شاغلام» است. گفت و گوی زندگی سلا را با این هنرمند قوچانی بخوانید.

■ دلیل موفقیت شکرستان را چه می دانید؟

متن قوی و جذاب که به خلق یک شهر خیالی و شخصیت های فانتزی با ماجراهای ملموس و باورپذیر منجر شده؛ از مهم ترین عوامل موفقیت این مجموعه در هر دو شکل پویانمایی و عروسکی است.

■ در محبوب و باورپذیر شدن شخصیت های عروسکی، نقش صدایشه مهم تر است یا عروسک گردان؟

این دو مکمل هم هستند و همکاری شان خیلی مهم است؛ گرچه به طور معمول صدایشه ها محبوبیت بیشتری کسب می کنند. در شکرستان هم گاهی صدای عروسک بانمک است و گاهی عروسک گردان، با انجام حرکاتی خاص به جان

اولین نمایشگاه زنانه
مادر، کودک و نوجوان (مشهد)
Mother, Baby & Child
۱۸-۲۱ بهمن ماه ۱۳۹۵ ساعت بازدید: ۱۶ الی ۲۲
دیربرختم نمایشگاه:
مشهد- چهارراه آژادشهر- معلم ۴- ساختمان عقیمی- طبقه دوم
تلفکس: ۰۵۱-۳۶۰۷۹۴۳۶
همراه: ۰۹۱۵۴۴۳۴۱۳۵
۰۹۵۳۲۳۵۰۵